

SISÄLLYSLUETTELO

1	JOHDANTO	3
1.1	Tarveselvityksen käynnistäminen.....	3
1.2	Tarveselvitysryhmä	3
2	TAUSTATIEDOT.....	3
2.1	Verkostosuunnitelmat ja strategiat.....	3
2.2	Työ- ja oppimisympäristön kehittäminen	4
2.3	Muut taustatiedot	4
3	NYKYTILANTEEN KUVAUS	5
3.1	Toiminnallinen nykytilanne	5
3.2	Lapsimäärän kehitys.....	6
3.3	Toimitilojen nykytilanne.....	6
4	TAVOITTEET.....	7
4.1	Toiminnalliset tavoitteet	7
5	RATKAISUVAIHTOEHDOT.....	8
5.1	Länsiranta: Kaislastenlahti–Hirvilahti.....	8
5.2	Kurkimäki – Rytty.....	8
5.3	Hiltulanlahti	8
6	TALOUSVAIKUTUKSET.....	9
6.1	Nykytilanne	9
6.2	Tuleva tilanne	9
7	ESITYS	10

Eteläinen maaseutu; Länsiranta - Hiltulanlahti

TARVESELVITYS

1 JOHDANTO

Tarveselvitettävällä alueella toimii kolme kunnallista päiväkotia; von Wrightin päiväkotia, jonka ryhmät sijaitsevat Kaislastenlahdessa sekä Hirvilahdessa, Kurkimäen päiväkotia Kurkimäessä ja Hiltulanlahden päiväkotia Hiltulanlahdessa. Lisäksi alueella on tarjolla perhepäivähoitoa Kaislastenlahdessa, Kurkimäessä, Ryttyllä sekä Hiltulanlahdessa.

Päiväkoteihin on jatkuvasti paljon hakijoita, eivätkä nykyiset paikat riitä kaikille hakijoille. Tarveselvityksen tavoitteena on löytää kestävä tilaratkaisu varhaiskasvatukseen palvelunjärjestämisen tarpeisiin tarveselvitettävillä alueilla. Ratkaisussa on huomioitava nykyisille lapsimäärille tarvittavat tilat sekä alueen lapsiennusteeseen perustuva lisätilan tarve.

1.1 Tarveselvityksen käynnistäminen

Kasvun ja oppimisen lautakunta on kokouksessaan 15.11.2022 hyväksynyt kasvun ja oppimisen palvelualueen esityksen tarveselvityksen käynnistämisestä Länsirannan ja Hiltulanlahden alueille.

1.2 Tarveselvitysryhmä

Tarja Hosionaho, tilahallintapäällikkö (KOP)
Minna Kari, vs. kasvatusjohtaja (KOP)
Tiina Mikkilä, palvelupäällikkö (KOP)
Jaana Mäntykenttä, hallinnon suunnittelija (KOP)
Simo Hiltunen, asiakkuuspäällikkö (Tilapalvelut)
Seppo Niiranen, hankesuunnitteluarkkitehti (Tilapalvelut)
Laura Pikkusaari, hankesuunnitteluarkkitehti (Tilapalvelut)

2 TAUSTATIEDOT

2.1 Verkostosuunnitelmat ja strategiat

Kuopion palveluverkosto 2013 ja palvelut kaupunkirakenteessa vuoteen 2025 -selvityksessä on määritelty Hiltulanlahti ja Kaislastenlahti tavoitteellisiksi alueiksi, joissa tarjotaan joitakin lähipalveluja. Seuraavat palvelut mahdollisia: päiväkotia/päivähoitopalvelut, alakoulu, päivittäistavarakauppa tai kioski, yksityisiä palveluja. Lähipalvelut -merkinnän kriteerit ovat: houkutteleva ja väestöltään kasvava alue, jossa asutus ja pienimuotoiset palvelut sijoittuvat keskitetysti ja lähelle toisiaan. Kurkimäki luokitellaan palvelukeskukseksi/-kyläksi, jonka palveluntarjontaan kuuluu mm. päiväkotia.

Hiltulanlahden III alueelle on kaavoitettu uusi asuntoalue, joka käsittää rivi- ja pientalotontteja. Alueelle tulee tällöin noin 1000 uutta asukasta viiden vuoden sisällä. Hiltulanlahti III:n kunnallistekniikan rakentaminen alkanee jo tämän vuoden (2023) aikana, joten on odotettavissa, että uudella alueella tarvitaan varhaiskasvatukseen palveluita jo 4–5 vuoden sisällä.

2.2 Työ- ja oppimisympäristön kehittäminen

Varhaiskasvatustalain (2018) ja Kuopion varhaiskasvatussuunnitelman (2022) mukaan varhaiskasvatuksen tavoitteena on edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, terveyttä ja hyvinvointia. Laki edellyttää, että varhaiskasvatuksen järjestäjän täytyy tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista.

Varhaiskasvatuksen järjestäjän täytyy toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset. Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottaen. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava terveellisiä, turvallisia ja asianmukaisia, ja niissä on huomioitava esteettömyys.

2.3 Muut taustatiedot

Vuonna 2016 on laadittu tarveselvitys Läntisen maaseutualueen perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkostolle. Tarveselvitysryhmän esityksen mukaisesti Kaislastenlahteen on toteutettu uusi lähipalvelukeskus, jossa sijaitsevat tilat perusopetukselle ja varhaiskasvatukselle. Uuden lähipalvelukeskuksen valmistuttua tammikuussa 2021, perusopetuksen Hirvilahden yksikön oppilaat siirtyivät uuteen von Wrightin kouluun, näin ollen Hirvilahden koulu lakkautettiin. Hirvilahden koulun kiinteistössä toimii edelleen varhaiskasvatuksen ryhmä (kuuluu von Wrightin päiväkodin hallinnolliseen alaisuuteen). Hirvilahden varhaiskasvatuksen ryhmän tarvetta on tarkasteltu vuosittain.

Hirvilahden varhaiskasvatusryhmä toimii Hirvilahden entisen koulun ns. uudemmassa rakennuksessa/taloussrakennuksessa (rakennusvuosi 1957). Palvelualue on yhteistyössä Tilapalveluiden kanssa selvittänyt mahdollisuutta saneerata vuodesta 2021 saakka tyhjillään ollut ns. vanha koulurakennus (rakennusvuosi 1890) varhaiskasvatuksen tiloiksi. Vanhan koulurakennuksen tilat vaatisivat toiminnallisia muutoksia, jotta luokkatiloista ja salista saataisiin soveltuvat tilat varhaiskasvatukselle, myös wc-tilat pitäisi saneerata sekä toteuttaa mahdollisuus astiahuoltoon. Saneeraus vaatisi rakennusluvan sekä terveellisyys selvityksen. Ennusteiden mukaan Hirvilahden lapsimäärä vähenee, Hirvilahti ei sijaintinsa vuoksi toisi helpotusta Kaislastenlahden varhaiskasvatustarpeisiin. Perustuen

saneeraustarpeeseen ja edellä lueteltuihin seikkoihin vanhan koulurakennuksen saneeraus selvitystä ei lähdetty edistämään.

Kasvun ja oppimisen lautakunta on kokouksessaan 18.4.2023 hyväksynyt esityksen, että Hirvilahden varhaiskasvatusryhmän toimintaa jatketaan siihen saakka, kunnes lisätila saadaan von Wrightin yksikköön. Esitys on pohjautunut mm. tietoon Hirvilahden alueen lapsimäärän vähenemisestä sekä henkilöstön saatavuusongelmista, lain velvoitteiden täyttymisen haasteista varhaiskasvatuksen järjestämiseen, tilojen epäkäytännöllisyydestä sekä henkilöstö- ja tukipalvelukustannuksista verrattuna isomman yksikön kustannuksiin.

3 NYKYTILANTEEN KUVAUS

3.1 Toiminnallinen nykytilanne

Länsiranta-Hiltulanlahti	Osoite	Lapsia hoidossa 05 /23	Ryhmiä 2023	Muuta huomioitavaa
von Wrightin päiväkoti	Annikki-Veturin tie 3	78	4	Sisältää 1 kotaryhmän
Hirvilahden ryhmä	Niemisjärventie 15	14	1	Kuuluu vW:n yksikköön, 1-5 -vuotiaita
Kurkimäen päiväkoti	Kurkimäentie 455	91	5	
Hiltulanlahden päiväkoti	Hiltulanlahdenkatu 7	171	9	
Pitkälahden ryhmä	Pitkälahdentie 4	14	1	Kuuluu Hiltulanlahden yksikköön
Perhepäivähoito	Kaislastenlahti	8		
Perhepäivähoito	Kurkimäki	4		
Perhepäivähoito	Rytty	13		
Perhepäivähoito	Hiltulanlahti	14		
Touhula Hiltulanlahti	Sormulantie 8	79	5	Yksityinen toimija
Touhula Vehmasmäki	Liljantie 38	53	4	Yksityinen toimija
Norlandia Sudenmarja	Sudenmarja 1	61	4	Yksityinen toimija
Norlandia Lintukoto/ Sormula	Sormulantie 1	16	2	Yksityinen toimija
Norlandia Lintukoto/Vanula	Sormulantie 1	14	1	Yksityinen toimija
Yhteensä:		630		

Tarveselvitettävällä alueella lapsia on kunnallisessa ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa toukokuussa 2023 yhteensä n. 630. Täyttöaste prosentit ovat pääsääntöisesti 100 %. Alueen hakijatilanne on ollut haastava jo useamman vuoden. Hiltulanlahdessa akuuttiin tilanpuutteeseen väliaikaista lisätilaa on saatu neuvoteltua koulujen tiloista, aiemmin

Pitkälahdesta ja syksystä 2023 alkaen Hiltulanlahdesta. Koulujen osalta tilojen käyttömahdollisuus tarkastellaan vuosittain koulujen oppilasmäärän kehityksen vuoksi.

Tällä hetkellä n. 50 lasta on sijoitettu kaupungin muihin yksiköihin. Kurkimäen ja Von Wrightin päiväkodin hoitopaikkapulan vuoksi, lapsia on sijoitettu kaupungin muihin yksiköihin vuosittain n. 40. Yhteensä alueella lisätilan tarve vuoteen 2030 mennessä on n. 9 lapsiryhmälle (Kaislastenlahti 2 ryhmää, Kurkimäki 2 ryhmää, Hiltulanlahti 5 ryhmää). Seuraavassa alaotsikossa on esitetty alueiden lapsimäärän kehitys vuoteen 2030 saakka.

3.2 Lapsimäärän kehitys

Alla taulukoituna alueittain Kuopion väestötilasto 2022 sekä väestösuunnite 2030 saakka 0–6-vuotiaiden osalta (lähde: Tilastokeskus, Kuopion kaupunki). Suunniteluvut ovat 0,8 % kasvun mukaiset.

Alue	tilasto 2022	suunnite 2024	suunnite 2026	suunnite 2028	suunnite 2030
Länsiranta (Haminalahti-Hirvilahti)	150	145	149	150	152
Kurkimäki	135	111	115	117	120
Hiltulanlahti	366	326	367	377	378

3.3 Toimitilojen nykytilanne

Kohde		Kuntotutkimukset	Kuntotieto	Olosuhteet ja haasteet
Von Wright (uusi)	Rakennusvuosi 2021	--	Uusi, hyvä kunto	Hyvä Kota rakennettu 2021
Hirvilahden päiväkotit: uudempi, talousrakennus	Rakennusvuosi 1957	Ei kuntotutkimuksia		Tilanne rauhallinen. Talonmiehen asunnosta päivähoitotilat 2007
Kurkimäen koulu ja päiväkotit: päiväkotiviihke (Adapteo)	Rakennusvuosi 2021	---	Uusi, hyvä kunto	Normaali, kylmyys ongelmista tullut vikailmoituksia. Alkuvuodesta 2023 korjattiin yksittäisen wc-tilan alapohjaa. Ei sisäilmailmoituksia

Pitkälahden koulu: pääkoulu	A-osa on rakennettu vuonna 1953 ja sitä on laajennettu vuosina 1986-1987. Erillinen talonmiehen asunto	2019	Tyydyttävä/hyvä Peruskorjaustarve ~5 v sisään	Vanhalla osalla sisäilmahaastetta. Kellarikerros poistettu käytöstä. Vesikattovuotoja korjattu mm. 2021-22 Luokkiin ja käytäville tehty pintojen uusimista ja tiivistyskorjausta. 2023 korjaukset jatkuvat. Olosuhteet normaalit
Hiltulanlahden päiväkotia	Rakennusvuosi 2019	--	Uusi, hyvä kunto	Hyvä

4 TAVOITTEET

4.1 Toiminnalliset tavoitteet

Varhaiskasvatustilain mukaisesti kaikilla lapsilla on oikeus varhaiskasvatukseen. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon valtakunnalliset muutokset, esimerkiksi maksuton varhaiskasvatus, mikä todennäköisesti lisää lasten määrää varhaiskasvatuksessa.

Lapsiryhmät muodostetaan varhaiskasvatustilain mukaisesti siten, että jokaisessa ryhmässä on kolme työntekijää sekä työntekijöiden lukumäärää vastaava määrä lapsia. Jatketun aukiolon tai vuorohoidon palvelut järjestetään keskitetysti keskustan alueella, jonne asiakkaat ohjataan.

Varhaiskasvatuksen tilat suunnitellaan konseptin mukaisesti niin, etteivät ne ole sidottu mihinkään ikäryhmään. Ryhmätilojen lisäksi tarvitaan erilaisia jakotiloja pienryhmätoimintaan. Päiväkodin henkilökunta tarvitsee varhaiskasvatustilain mukaisen toiminnan suunnitteluun sekä huoltajien kanssa käytäviä keskustelutaloja varten erilliset työ- ja kokoontumistilat.

Tarveselvityksen tavoitteena on löytää kestävä tilaratkaisu varhaiskasvatuksen palvelunjärjestämisen tarpeisiin. Ratkaisussa on huomioitava nykyisille lapsimäärille tarvittavat tilat sekä alueen lapsiennusteeseen perustuva lisätilarat. Tarveselvityksen tavoitteena on muodostaa tilannekuva päiväkotikiinteistöjen nykyisestä tilanteesta, tarvittaessa teknisestä kunnosta sekä linjata niiden rooli toimitilaverkostossa.

5 RATKAISUVAIHTOEHDOT

5.1 *Länsiranta: Kaislastenlahti–Hirvilahti*

Nykyisellä lapsimäärällä Kaislastenlahden alueella on olemassa lisätilan tarve 2 lapsiryhmälle. Huomioiden Hirvilahden varhaiskasvatusryhmän siirtyminen von Wrightin päiväkotiin tulee mahdollisimman pian aloittaa hankeselvitys lisätilan saamiseksi von Wrightin päiväkodin yhteyteen. Väestösuunnitteen mukaan alueen 0–6-vuotiaiden määrä tulee pysymään tasaisena vuoteen 2030 saakka.

Von Wrightin koulun ja päiväkodin alueella ei ole asemakaavaa, joten kiinteistöön ei kohdistu suoria asemakaavamääräyksiä. Kiinteistöllä on jo nyt varauduttu lisärakentamiseen aluevarauksin ja kunnallisteknisin varauksin. Kiinteistölle varatulle sijainnille sopii hyvin vähintään 2-ryhmäinen päiväkotirakennus. Lapsiryhmät tulevat käyttämään osin päärakennuksen palveluita esimerkiksi ruokahuollossa ja liikuntatiloissa.

Käynnistetään hankeselvitys siirtokelpoisen vuokratrakennuksen toteuttamiseksi von Wrightin tontille. Rakennus mitoitetaan 3 lapsiryhmän tarpeisiin. Hankeselvityksessä selvitetään mahdollisuus toteuttaa 3 lapsiryhmälle muuntojoustavat tilat, joita voitaisiin hyödyntää myös perusopetuksen tarpeisiin. Von Wrightin tontilla rakentamisen laajennusvara on rajallinen. Hankeselvityksessä määritellään myös vuokratrakennuksen vuokra-aika.

Tavoite, että vuokratrakennus on käyttöön otettavissa elokuussa 2024.

5.2 *Kurkimäki – Rytky*

Nykyisellä lapsimäärällä Kurkimäki-Rytky alueella on olemassa lisätilan tarve 2 lapsiryhmälle. Väestösuunnitteen mukaan Kurkimäen alueen 0–6-vuotiaiden määrä tulee vähenemään noin 15 lapsella vuoteen 2030 mennessä.

Kurkimäen päiväkodin tontilla olisi rakennusoikeutta jäljellä 2 ryhmän vuokratrakennuksen tarpeisiin, haasteena kuitenkin on vuokratrakennuksen sijoittaminen tontille. Valtaosa Kurkimäen ja Rytlyn asukkaista käy töissä kaupunkialueella, lapsia kuljetetaan tälläkin hetkellä kaupunkialueen päiväkoteihin, matkustusajat kohtuulliset.

Avataan kohdennettu perhepäivähoitajien haku hyvällä sosiaalisen median näkyvyydellä Kurkimäen ja Rytlyn alueille.

5.3 *Hiltulanlahti*

Nykyisellä lapsimäärällä Hiltulanlahden alueella on olemassa lisätilan tarve 5 lapsiryhmälle. Väestösuunnitteen mukaan Hiltulanlahden alueen 0–6-vuotiaiden määrä tulee kasvamaan noin 12 lapsella vuoteen 2030 mennessä.

Asemakaavassa Hiltulanlahti III -alueelle on päiväkotia varten varattu tontti 106 kaavamerkinnällä ALPY. Tontille mahtuu hyvin 6-ryhmäinen päiväkotitontti. Tonttia voidaan tarjota yksityisten päiväkotiyrittäjien käyttöön, mutta alustavissa tiedusteluissa ko. yrittäjät eivät koe liiketoimintansa laajentamista alueella mielekkääksi.

Perustuen alueen olevaan lapsimäärään, suunnitteeseen sekä Hiltulanlahti III -alueen rakentamiseen käynnistetään hankesuunnittelu uuden 6-ryhmäisen päiväkodin toteuttamiseksi Hiltulanlahti III -alueelle.

6 TALOUSVAIKUTUKSET

6.1 Nykytilanne

Hirvilahden pienyksikön sisäinen tilakustannus tällä hetkellä seuraavasti:

pääomakustannus	503,33 eur/kk	6039,96 eur/v
ylläpitokustannus	1870,02 eur/kk	22440,24 eur/v
siivous	583,44 eur/kk	7001,28 eur/v
yhteensä	2956,79 eur/kk	35481,48 eur/v

Von Wrightin yksikön sisäinen tilakustannus tällä hetkellä seuraavasti:

pääomakustannus	60300,00 eur/kk	723600,00 eur/v
ylläpitokustannus	13089,59 eur/kk	157075,08 eur/v
siivous	7105,32 eur/kk	85263,84 eur/v
yhteensä	80494,91 eur/kk	965938,92 eur/v

6.2 Tuleva tilanne

Von Wrightin rakennettavan siirtokelpoisen lisäyksikön (vuokrarakennus) sisäinen tilakustannus tulisi olemaan arviolta seuraava (alustavasti 10 v:n sopimuksen mukaan laskettu):

pääomakustannus	15000,00 eur/kk	180000,00 eur/v
ylläpitokustannus	3520,00 eur/kk	42240,00 eur/v
siivous	612,00 eur/kk	7344,00 eur/v
yhteensä	19132,00 eur/kk	229584,00 eur/v

Hiltulanlahden uusi 6-ryhmäinen päiväkotito

pääomakustannus	41950,00 eur/kk	503397,00 eur/v
ylläpitokustannus	7710,00eur/kk	92520,00 eur/v
siivous	3080,00 eur/kk	36960,00 eur/v
yhteensä	49660,00 eur/kk	595 917,00 eur/v

Hiltulanlahden kustannustaso on arvio vuoden 2023 tasossa, joka voi muuttua vallitsevien geopoliittisten olosuhteiden vuoksi merkittävästikin toteutusajankohtaan mennessä.

Toimintakustannukset muodostuvat pääasiallisesti henkilöstökuluista.

Henkilöstökustannukset ovat kolme työntekijää/ ryhmä (106 000€/v) sekä kaksi päiväkodinjohtajaa (92 000€/v). Lisäksi kasvun ja oppimisen palvelualue varaa määrärahat kalustehankintoihin, opetusvälineisiin sekä varusteisiin.

7 ESITYS

Työryhmä esittää, että jatkotoimet tarveselvitettävien alueiden osalta käynnistetään kohdan 5 Ratkaisuvaihtoehdot mukaisesti.